

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN ANALİZİ: ADÜ BUHARKENT MYO ÖRNEĞİ

İsmet ANIK BAYSAL^{1*}, Gültekin BAYSAL²

¹Nazilli İİBF-İşletme Doktora. / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye

²Nazilli İİBF-İşletme Muhasebe-Finansman Y.L. / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye

**(ismetbaysal@adu.edu.tr) Başlıca yazarın mail adresi*

Özet – Finansal okuryazarlık dendiğinde, bireylerin finansal araçları tanıma, bilme ve bunları ne derece etkin kullanabildikleri gibi kavramlar akla gelmektedir. Kişilerin finansal konularda bilgi ve becerilerinin yeterli seviyede olması çok önemlidir. Zira günümüzde gittikçe zorlaşan ekonomik şartlar da göz önünde bulundurulduğunda bu önem bir kat daha artmaktadır.

Ön lisans öğrencileri üzerinde yapılacak olan bu çalışmada, ADÜ Buharkent Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin finansal okur yazarlık düzeylerinin analiz edilmesi amaçlanmaktadır.

Çalışmanın ana kütesini ADÜ Buharkent MYO’da kayıtlı olan yaklaşık 460 öğrenci oluşturmaktadır. Ancak zaman kısıtlamasının olması, öğrencilere ulaşma kolaylığı, ulaşma hızı ve öğrencilerden kolay geri dönüş alma gibi sebepler de göz önünde bulundurularak, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Buharkent Meslek Yüksekokulu’nda; Alternatif Enerji Kaynakları Teknolojisi, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, Çağrı Merkezi Hizmetleri ve Çocuk Gelişimi Programlarında aktif olarak derslere devam eden 275 öğrenci örneklem olarak alınmıştır.

Anahtar Kelimeler – Ekonomi, Finans, Finansal Okur Yazarlık, Finansal Bilgi, Finansal Davranış.

I. GİRİŞ

Geçmişten günümüze, hızla gelişme gösteren teknoloji, hemen hemen her sektörü bir şekilde etkilemektedir. Değişen dünya ile birlikte insanoğlunun sınırsız olan ihtiyaçları da değişime uğramakta ve bu ihtiyaçların karşılanma şekli ve derecesi de şahit olunan gelişmelere paralel olarak değişim göstermektedir. Tüm ekonomik kaynaklarda sınırsız olarak tanımlanan gereksinimlerin hangi imkanlarla karşılanacağı konusu Ekonomi biliminin her zaman en büyük sorunu olmuştur. Çünkü insanoğlu bu ihtiyaçlardan hangisinin ne kadarını ve ne şekilde karşılanacağını hep tercih etmek zorunda kalmıştır. Ekonomi de bu tercihin neye göre, ne şekilde yapıldığını ve sınırsız olan bu ihtiyaçların, hangisinin üretileceğine ve ne kadar üretileceğine hep karar vermek zorunda kalmıştır.

Öncelikli olarak hangi ihtiyaçlarımızı karşılayacağımıza karar verdikten sonra bu kez bu ihtiyaçların hangi araçlar ile karşılanacağı konusu karşımıza çıkmakta ve bu noktada Finansal Okuryazarlık kavramı önem kazanmaktadır. Finansal okuryazarlık, insanın ihtiyaçlarını karşılamada kullandığı finansal araçları ne derece tanıdığı, bunları kendisi adına olumlu anlamda ne derece kullanmayı bildiğini gösteren bir kavramdır.

Günümüz teknolojisine ve finans dünyasına baktığımızda değişen teknoloji, ödeme araçlarını da aynı şekilde etkilemiştir. Fiziki ödeme aracı olarak kullandığımız paranın yanı sıra, kredi kartları, ticarete sıklıkla kullanılan çek ve senetler, bunların yanında son yıllarda kullanımı hızla artan sanal ödeme yöntemleri karşımıza çıkmaktadır [14].

Bu çalışmada, finansal okur yazarlık kavramı açıklanmış olup, çalışmanın devamında finansal okuryazarlığı etkileyen faktörler, finansal okuryazarlığın sınıflandırılması ve finansal okuryazarlık eğitiminin önemine yer verilmiştir. Araştırma bölümünde ise; ADÜ Buharkent MYO öğrencilerinin, Finansal Okuryazarlık seviyelerinin analiz edilmesi amaçlanmış olup bu doğrultuda elde edilen veriler değerlendirilmiş, ortaya atılan hipotezlerin test edilebilmesi adına çeşitli analizler uygulanmış ve analizler sonucunda ulaşılan neticelere yönelik öneriler getirilerek çalışma sona erdirilmiştir.

II. MATERYAL VE YÖNTEM

A. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çalışmada, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi (ADÜ) Buharkent Meslek Yüksekokulu'nda (MYO) eğitim gören öğrencilerin finansal okur yazarlık düzeylerinin ortaya konması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda çalışmaya Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Buharkent Meslek Yüksekokulu'nda; Alternatif Enerji Kaynakları Teknolojisi, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, Çağrı Merkezi Hizmetleri ve Çocuk Gelişimi Programlarında kayıtlı olan öğrenciler dahil edilmiştir.

Son yıllarda gerçekleşen teknolojik ve bilimsel yenilikler her an bir yeni icatla insanoğlunun tanışmasını sağlamaktadır. Bu duruma aracılık eden ve bilişim teknolojisi ise özellikle son dönemlerde çok hızlı bir şekilde gelişme göstermiştir. Ortaya çıkarılan icatlar, gelişen teknoloji ile elektronik sistemlerin de gelişmesiyle birlikte insanlar arasında çok hızlı bir şekilde yayılmakta hatta ve hatta tüm Dünya'yı etkisi altına alabilmektedir.

Değişimle birlikte, insanoğlunun sınırsız olan ihtiyaçlarını karşılama noktasında ne şekilde tercih yapacağı, bu yapmış olduğu tercihe göre satın alacağı mal ya da hizmetleri elde ederken değişim aracı olarak neyi kullanacağı çok önem arz etmektedir. Bu noktada finansal okur yazarlık kavramı önem kazanmakta ve bireylerin yapacakları tercihlere nasıl karar verdikleri onların finansal okur yazarlık seviyesiyle ifade edilmektedir. Kişilerin finansal okur yazarlık seviyeleri ekonomik kararlar arifesinde bireyi önemli ölçüde etkilemektedir.

Ön lisans öğrencileri üzerinde yapılacak olan bu çalışma, öğrencilerin finansal okur yazarlık seviyelerini ortaya koyması, finans araçlarına olan bakış açıları ve bu araçları verimli bir şekilde kullanabilme bakımından ne derece yetkin olduklarını ortaya koyması bakımından literatüre katkı sağlayacaktır.

B. Araştırma Yöntemi

Çalışmanın yöntemi şu şekilde belirlenmiştir;

Çalışmanın ana kütesini ADÜ Buharkent MYO'da kayıtlı olan yaklaşık 460 öğrenci oluşturmaktadır. Ancak zaman kısıtlamasının olması, öğrencilere ulaşma kolaylığı, ulaşma hızı ve öğrencilerden kolay geri dönüş alma gibi sebepler de göz önünde bulundurularak, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Buharkent Meslek

Yüksekokulu'nda; Alternatif Enerji Kaynakları Teknolojisi, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, Çağrı Merkezi Hizmetleri ve Çocuk Gelişimi Programlarında aktif olarak derslere devam eden 275 öğrenci örneklem olarak alınmıştır.

Çalışmada, katılımcıların finansal okur yazarlık düzeylerini ölçmek için, demografik özellikler ve Finansal Okur Yazarlık başlıklarından oluşan Finansal Okuryazarlık Düzeyi Ölçeği kullanılmıştır. Daha önceden güvenilirlik ve geçerlilik testleri yapılmış ve Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı (α) 0,75 olarak hesaplanmış olan ölçek toplam 40 sorudan oluşmaktadır. Soruların ilk 5'i katılımcıların demografik özelliklerini, kalan 35 tanesi ise Finansal okuryazarlık seviyelerini ölçmektedir. Söz konusu ölçek Uraz Kaya ve Kılıç (2021) tarafından geliştirilmiştir.

Anket yöntemi ile birincil veriler toplanmış, zaman kısıtlamasının olması, öğrencilere ulaşma kolaylığı, ulaşma hızı ve öğrencilerden kolay ve hızlı geri dönüş alma gibi sebepler de göz önünde bulundurularak yüz yüze değil online olarak anket formları katılımcılara internet üzerinden uygulanmıştır. Ankete 153 katılımcı dönüş yapmış ve anketlerin tamamı analize dahil edilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin, sorulara vermiş oldukları yanıtlar SPSS veri analiz programı yardımıyla analiz edilmiştir. İlk olarak yaş, cinsiyet, program, gelir durumu gibi demografik özelliklere yönelik Frekans Analizi yapılmış, ölçeğin güvenilirliğinin ölçülebilmesi için Cronbach Alpha testi uygulanmıştır. Değişkenlerin güvenilirlik ve geçerlilik katsayılarını belirlemek adına Faktör analizi gerçekleştirilmiş olup çalışmanın hipotezlerinin test edilebilmesi için de t testi ve One-way-Anova testleri uygulanmıştır.

III. BULGULAR

A. Araştırma Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizi

Ankette kullanılan ölçeklerde yer alan ifadelerin güvenilirlik analizi Cronbach's Alpha katsayılarının hesaplanması ile yapılmıştır. Bu katsayı değeri 0 ile 1 arasında olması gerekmektedir. Bu değerin 0.70 ve üzeri olması beklenmektedir (Özdemir; 2016: 80). Bu bilgiler ışığında, SPSS 26.0 Veri Analiz Programı kullanılarak, Finansal Okuryazarlık Düzeyi ölçeğimizin geçerlilik ve güvenilirlik sonucu 0,98 olarak bulunup oldukça güvenilir olduğu saptanmıştır.

B. Araştırma Modeli ve Hipotezleri

Çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Ayrıca birincil ve ikincil kaynak araştırması yapılmıştır.

Araştırmanın hipotezleri şu şekilde belirlenmiştir:

H1: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H2: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri yaş gruplarına göre farklılık göstermektedir.

H3: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri kayıtlı oldukları programa göre farklılık göstermektedir.

H4: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri kayıtlı oldukları sınıfa göre farklılık göstermektedir.

H5: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri gelirlerine göre farklılık göstermektedir.

C. Araştırma Bulguları

Tablo-1'de araştırmaya katılanların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Sosyo-Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans Dağılım Tablosu

Demografik Veri		Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	44	28,8
	Erkek	109	71,2
	Toplam	153	100
Yaş	18-29	145	94,8
	30-39	5	3,2
	40-49	2	1,3
	50 yaş ve üstü	1	0,7
	Toplam	153	100
Eğitim Gördüğü Program	Alternatif Enerji Kay. Tek.	11	7,2
	Büro Yönetimi ve Yön. Asist.	68	44,4
	Çağrı Merkezi Hizmetleri	41	26,8
	Çocuk Gelişimi	33	21,6
	Toplam	153	100
Sınıf	1. Sınıf	73	47,7
	2. Sınıf	80	52,3
	Toplam	153	100
Aylık Gelir (TL)	Herhangi bir gelirim yok.	105	68,6
	2000 ve altı	27	17,6
	2001-4000	6	3,9
	4001-6000	4	2,6
	6001-8000	3	2,0
	8001-10000	4	2,6
	10001 ve üstü	4	2,6
	Toplam	153	100

Tablo-1 incelendiğinde; katılımcıların %71,2'sinin erkek, %28,8'sinin ise kadın olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaşları incelendiğinde, %94,8'sinin 18-29 yaş aralığında olduğu, %3,3'ünün 30-39 yaş aralığında olduğu ve %1,3'ünün 40-49 yaş aralığında olduğu ve %0,7'sinin ise 50 yaş ve üstü yaş grubunda olduğu görülmektedir. Eğitim gördükleri programlar incelendiğinde; katılımcıların %7,2'sinin Alternatif Enerji Kaynakları Programında, %44,4'ünün Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı Programında, %26,8'inin Çağrı Merkezi Hizmetleri Programında ve %21,6'sının da Çocuk Gelişimi Programında eğitim gördükleri görülmüştür. Katılımcıların sınıflarına bakıldığında; %47,7'sinin 1. sınıfta, %52,3'ünün ise 2. sınıfta kayıtlı oldukları ortaya konulmuştur. Son olarak katılımcıların gelir durumları incelendiğinde ise, %68,6'sının "Herhangi bir gelirim yok" seçeneğini, %17,6'sının 2000 TL. ve altı seçeneğini, %3,9'unun 2001-4000 TL. seçeneğini, %2,6'sının 4001-6000 TL. seçeneğini, %2'sinin 6001-8000 TL. seçeneğini, %2,6'sının 8001-10000 TL. seçeneğini ve son olarak yine %2,6'sının da 10001 TL. ve üstü seçeneğini işaretlediği görülmüştür.

Katılımcıların sorulara vermiş oldukları cevaplara yönelik Finansal Okur Yazarlık Düzeyi Ortalamaları ile Standart Sapmaları Tablo-2'de verilmiştir.

Tablo 2: Finansal Okuryazarlık Düzeyi Ortalamalar ile Standart Sapma

Soru	Ortalama	Standart Sapması	N
FOY1	3,5202	1,20845	153
FOY2	3,3757	1,20217	153
FOY3	3,3873	1,30529	153
FOY4	3,3931	1,27423	153
FOY5	3,5780	1,30339	153
FOY6	3,9538	1,40933	153
FOY7	3,7225	1,46407	153
FOY8	3,8555	1,30604	153
FOY9	3,9364	1,38157	153
FOY10	3,7457	1,39519	153
FOY11	3,8613	1,35258	153
FOY12	3,7341	1,37623	153
FOY13	3,9595	1,41569	153
FOY14	3,8844	1,35477	153
FOY15	3,8092	1,40329	153
FOY16	3,7688	1,45624	153
FOY17	3,7919	1,36932	153
FOY18	3,4220	1,31228	153
FOY19	3,5434	1,45259	153
FOY20	3,8208	1,35425	153
FOY21	3,6763	1,31156	153
FOY22	3,4046	1,40115	153
FOY23	3,8728	1,31450	153
FOY24	3,6474	1,24240	153
FOY25	4,0000	1,37249	153

FOY26	3,3179	1,34146	153
FOY27	3,9017	1,34538	153
FOY28	3,0405	1,29111	153
FOY29	3,7457	1,34858	153
FOY30	3,5491	1,27323	153
FOY31	3,4335	1,39868	153
FOY32	3,7803	1,31550	153
FOY33	3,5896	1,36369	153
FOY34	3,4913	1,24648	153
FOY35	3,7457	1,27774	153

Tablo 3: Finansal Okuryazarlık Düzeyi Ölçeği KMO and Bartlett's Test

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,940
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	9433,053
	df	595
	Sig.	,000

Bir sonraki aşamada ise, Tablo-3 ve Tablo-4'te görüldüğü gibi, katılımcıların finansal okuryazarlık düzeyini ölçebilme adına 35 maddeden oluşturulan ve 5'li Likert ölçeği ile cevaplandırılabilir sorular yöneltilmiştir. Verilen cevaplar için Faktör Analizi yapılmış olup ölçeğin, Finansal Bilgi,

Finansal Tutum, Finansal Davranış, Dijital Finansal Tutum ve Dijital Finansal Davranış olmak üzere toplam 5 boyutta toplandığı görülmüştür. Faktör analizi sonucu Kaiser-Meyer-Olkin değeri 0,940, 5 faktörlü ölçeğin toplam varyansı açıklama oranı %80,470 ve sig. ,000 olarak bulunmuştur.

Tablo 4: Finansal Okuryazarlık Düzeyi Ölçeği Faktör Analizi

Rotated Component Matrix ^a					
	Component				
	1	2	3	4	5
Finansal Bilgi					
FOY1	,810				
FOY2	,810				
FOY3	,840				
FOY4	,790				
FOY5	,580				
Finansal Tutum					
FOY6		,440			
FOY7		,410			
FOY8		,600			
FOY9		,820			
FOY10		,800			
FOY11		,680			
FOY13		,600			
FOY14		,670			
Finansal Davranış					
FOY15			,560		
FOY16			,590		
FOY17			,590		
FOY18			,660		
FOY19			,720		
FOY20			,590		
Dijital Finans Tutum					
FOY29				,480	
FOY30				,490	
FOY33				,680	
FOY34				,690	
FOY35				,790	
Dijital Finansal Davranış					
FOY22					,850
FOY23					,680
FOY24					,680
FOY32					,420
Toplam Açıklanan Varyans					%80,470

Tablo 5: Finansal Okuryazarlık Düzeyi Ölçeği puanlarının Cinsiyete göre t testi sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	X	ss	t testi		
					t	sd	p
Kripto Para Farkındalık Düzeyleri	Kadın	44	3,76	,92	,585	151	,985
	Erkek	109	3,75	1,05			

Tablo-5 incelendiğinde, katılımcıların finansal okuryazarlık düzeyleri, cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t[151]=,585$; $p<,05$). Bu sonuca göre; araştırmamızın ilk hipotezi olan,

“H1: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.” hipotezi **reddedilmiştir**.

Tablo 6: Finansal Okuryazarlık Düzeyi Ölçeği puanlarının Yaş Grubuna göre ONE-WAY-ANOVA testi sonuçları

Yaş Grubu	N	X	ss	Varyans Kay.	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
18-29 yaş	145	3,73	1,038	G. Arası	1,197	3	,399	,382	,039	+
30-39 yaş	5	4,22	,309	G. içi	155,576	149	1,044			
40-49 yaş	2	3,82	,161	Toplam	98,218	172				
50 yaş ve üstü	1	3,54	,000							
Toplam	153	3,75	1,015							

Tablo-6 incelendiğinde, katılımcıların finansal okuryazarlık düzeyleri yaş gruplarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($F=,382$; $p<,05$). 30-39 yaş aralığında olan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyleri ($X=4,22$) diğer yaş aralığında olan öğrencilerin farkındalık düzeyinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Ulaşılan sonuca göre, araştırmamızın ikinci hipotezi olan, “H2: Öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyleri yaş gruplarına göre farklılık göstermektedir.” hipotezi **kabul edilmiştir**.

Tablo 7: Finansal Okuryazarlık Düzeyi Ölçeği puanlarının Programa göre ONE-WAY-ANOVA testi sonuçları

Program	N	X	ss	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Alternatif En. Kay.	11	3,85	1,106	G. Arası	4,161	3	1,387	1,354	,032	+
Büro Yönetimi	68	3,84	,915	G. içi	152,612	149	1,024			
Çağrı Merkezi	41	3,82	,922	Toplam	156,773	152				
Çocuk Gelişimi	33	3,43	1,251							
Toplam	153	3,75	1,015							

Tablo-7 incelendiğinde katılımcıların finansal okuryazarlık düzeylerinde öğrencilerin kayıtlı oldukları programa göre anlamlı bir farklılık görülmektedir ($F=1,354$; $p<,05$). Alternatif Enerji Kaynakları Programında kayıtlı olan öğrencilerin kripto para farkındalık düzeyleri ($X=3,85$) diğer programlarda kayıtlı olan öğrencilerin farkındalık düzeyinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Sonuca göre, araştırmamızın üçüncü hipotezi olan, “H3: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri kayıtlı oldukları programa göre farklılık göstermektedir.” hipotezi **kabul edilmiştir**.

Tablo 8: Finansal Okuryazarlık Düzeyi Ölçeği puanlarının Kayıtlı Olunan Sınıfa göre t testi sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	X	ss	t testi		
					t	sd	p
Kripto Para Farkındalık Düzeyleri	1. Sınıf	73	3,81	,91	,731	151	,466
	2. Sınıf	80	3,69	1,098			

Tablo-8 incelendiğinde, katılımcıların finansal okuryazarlık düzeyleri, kayıtlı oldukları sınıfa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t[151]=,731$; $p<,05$). Bu sonuca göre;

araştırmamızın dördüncü hipotezi olan, “H4: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri kayıtlı oldukları sınıfa göre farklılık göstermektedir.” hipotezi **reddedilmiştir**.

Tablo 9: Finansal Okuryazarlık Düzeyi Ölçeği puanlarının Gelir Durumuna göre ONE-WAY-ANOVA testi sonuçları

Gelir Grubu	N	X	ss	Varyans Kay.	KT	sd	KO	F	p	Anlamlılık
Herhangi bir gelirim yok.	105	3,79	,943	G. Arası	6,359	6	1,060	1,029	,409	+
2000 ve altı	27	3,48	1,308	G. içi	150,414	146	1,030			
2001-4000	6	4,38	,534	Toplam	156,773	152				
4001-6000	4	4,00	,251							
6001-8000	3	3,98	,439							
8001-10000	4	3,81	1,239							
10001 ve üstü	4	3,14	1,496							
Toplam	153	3,75	1,015							

Tablo-9 incelendiğinde, katılımcıların finansal okuryazarlık düzeylerinde öğrencilerin gelir durumlarına göre anlamlı bir farklılık gözlemlenmektedir ($F=1,029$; $p<,05$). Bu sonuca göre; araştırmamızın beşinci hipotezi olan, “H5: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri gelirlerine göre farklılık göstermektedir.” hipotezi **kabul edilmiştir.**

IV. TARTIŞMA

İlerleyen yıllarda finansal okuryazarlık düzeylerinin araştırılması üzerine gerçekleştirilecek olan araştırmalara katkı sunacak olan bu çalışma, değişik alanlarda veya değişik bölümlerde yapılacak benzer çalışmalara yol göstereceğine inanılmaktadır.

V. SONUÇLAR

İnsanoğlunun sınırsız olan ihtiyaçlarını karşılama noktasında tercihlerini neye göre yapacağı, bu yapmış olduğu tercihler neticesinde satın alacağı mal ya da hizmetleri elde ederken değişim aracı olarak neyi kullanacağı çok önem arz etmektedir. Bu noktada finansal okur yazarlık kavramı önem kazanmakta ve bireylerin yapacakları tercihlere nasıl karar verdikleri onların finansal okur yazarlık seviyesiyle ifade edilmektedir. Kişilerin finansal okur yazarlık seviyeleri ekonomik kararlar arifesinde bireyi önemli ölçüde etkilemektedir.

Bu çalışmada ADÜ Buharkent MYO öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Seviyelerinin analiz edilmesi amaçlanmış olup bu doğrultuda, Uraz Kaya ve Kılıç (2021) tarafından geliştirilmiş olan Finansal Okuryazarlık Ölçeği kullanılmış ölçek yardımıyla toplanan veriler SPSS 26.0 Veri Analiz programı ile değerlendirilmiştir. Araştırmamızın hipotezleri olan;

“**H1:** Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H2: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri yaş gruplarına göre farklılık göstermektedir.

H3: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri kayıtlı oldukları programa göre farklılık göstermektedir.

H4: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri kayıtlı oldukları sınıfa göre farklılık göstermektedir.

H5: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri gelirlerine göre farklılık göstermektedir.” hipotezlerinin test edilebilmesi adına, ilk olarak ölçek güvenilirlik testi, faktör analizi, frekans analizi, t testi ve one-way-anova testleri uygulanarak elde edilen sonuçlar analiz edilmiştir.

Gerçekleştirilen faktör analizi sonuçlarına göre; Finansal Okur Yazarlık Düzeyi Ölçeğimizin, Finansal Bilgi, Finansal Tutum, Finansal Davranış, Dijital Finansal Tutum ve Dijital Finansal Davranış olmak üzere toplam 5 boyuttan oluştuğu tespit edilmiştir.

Hipotezlerimizin geçerliliğini test etmek adına gerçekleştirdiğimiz t testi ve one-way-anova testi sonuçlarına bakıldığında, araştırmamızın ikinci hipotezi, “H2: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri yaş gruplarına göre farklılık göstermektedir.” hipotezi, araştırmamızın üçüncü hipotezi, “H3: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri kayıtlı oldukları programa göre farklılık göstermektedir.” hipotezi ile birlikte araştırmamızın beşinci hipotezi olan “H5: Öğrencilerin Finansal Okuryazarlık düzeyleri gelirlerine göre farklılık

göstermektedir.” hipotezleri kabul edilmiş, diğer iki hipotezimiz ise reddedilmiştir.

İlerleyen yıllarda finansal okuryazarlık düzeylerinin araştırılması üzerine gerçekleştirilecek olan araştırmalara katkı sunacak olan bu çalışma, değişik alanlarda veya değişik bölümlerde yapılacak benzer çalışmalara yol göstereceğine inanılmaktadır.

KAYNAKLAR

- [1] Altıntaş, K. M. (2008), Bireysel Yatırımcılar Açısından Finansal Eğitimin Önemi, Türk Sigorta Enstitüsü Vakfı, Sigorta Araştırma ve İnceleme Yayınları: İstanbul.
- [2] Çakırer, M. A. (2019). Finansal Okuryazarlık, Ekin Yayınevi: Bursa.
- [3] Gökmen, H., (2012). Finansal Okuryazarlık, Hiperlink Yayınları: İstanbul.
- [4] Gürbüz, S., Şahin, F. (2014). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık: Ankara.
- [5] Hull, J., (2015). Risk Management and Financial Institutions. 4th ed. Wiley, p.383: New Jersey.
- [6] Kalaycı, Ş., (2014). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, (6 b.) Asil Yayın: Ankara.
- [7] Karasar, N., (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Nobel Yayınları: Ankara.
- [8] Özdemir, A., (2016). Yönetim Biliminde İleri Araştırma Yöntemleri ve Uygulamalar, Beta Yayınları: İstanbul.
- [9] Demir, Y.- Derer, E., (2012). “Optimal Portföy Kapsamında Tanjant Portföyü IMKB-100’de Örnek Uygulama”, Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi, C:4, S:2, ss.13-25.
- [10] Denk, Z., Demir, Ö. ve Sezgin, E. E. (2018). “Kartlı Ödeme Sistemlerinin Finansal Davranış ve Tutum Üzerindeki Etkisi: Elazığ-Malatya İli AVM Müşterileri Örneği”, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 28 (1), 187-202.
- [11] Dinçer, B., Özaslan, M., Kavasoğlu, T. (2003). “İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması”, T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı, Yayın No. DPT 2671.
- [12] Durmuşkaya, S. ve Kavas, Y. B. (2018). “Akademik Gelişim ve Finansal Okuryazarlık Arasındaki İlişkinin Tespiti Üzerine Bir Araştırma”, Yönetim ve Ekonomi, 25 (3), 925- 939.
- [13] Ergün, B., Şahin A., (2014). “Finansal Okuryazarlık: İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, S.34, c.7, ss. 846-864.
- [14] Karaoğlu, S., Arar, T., Bilgin, O., (2018). “Türkiye’de Kripto Para Farkındalığı ve Kripto Para Kabul Eden İşletmelerin Motivasyonları”, İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi, Cilt 6, Sayı 2, 2018, ss.15-28.
- [15] Karyağdı, N. G. (2018). “Bütçeleme ve Para Yönetimine İlişkin Kredi Kartı Kullanım Anlayışının Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesine Yönelik Bir Çalışma: Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO Örneği”, Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7 (1), 123-142.
- [16] Kılıç, Y., Ata, H. A., Seyrek İ. H., (2015). “Finansal Okuryazarlık: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, ss. 129-150.
- [17] Lusardi, A.- Mitchell, O. S.- Curto, V., (2010). “Financial Literacy Among the Young”, Journal of Consumer Affairs, 44 (2), 358–380.
- [18] Murphy, J. L., (2013). “Psychosocial Factors and Financial Literacy”, Social Security Bulletin, Vol. 73, No. 1, pp: 73-81.
- [19] OECD, (2005). Improving Financial Literacy Analysis of Issues and Policies Organisation, OECD, Paris.
- [20] Öztürk, E., Demir Y. (2015). “Finansal Okuryazarlık ve Para Yönetimi: Süleyman Demirel Üniversitesi Akademik Personel Üzerine Bir Uygulama”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, ss. 113-134.
- [21] Sevim, N. ve diğerleri (2012). “The Effects of Financial Literacy on The Borrowing Behaviour of Turkish Financial Consumers,” International Journal of Consumer Studies, 36. 573-579.
- [22] Temizel, F., Bayram, F., (2011). “Finansal Okuryazarlık: Anadolu Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma”, C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, c. 12, S. 1, ss. 73-86.
- [23] Uraz, K. I., Kılıç, M. B., (2021). “Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme: Ölçek Geliştirme Üzerine Bir Çalışma”, İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi, c.6, S.15, ss. 296-315.
- [24] Vitt, L. A.- Reichbach, G.M.- Kent, J.L.- Siegenthaler J.K., (2005). “Goodbye To Complacency: Financial Literacy Education In The Us. 2000- 2005”, Insitute for Socio Financial Studies, Middleburg, USA.
- [25] Akin, D. (2021). Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma: Dicle Üniversitesi Akademisyenleri Örneği, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır.
- [26] Polat, T. G. (2022). Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Analizi: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Örneği, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Aydın.
- [27] Saraç, E. (2014). Finansal Okuryazarlık ve Dumlupınar Üniversitesi Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Ölçülmesi Üzerine Bir Araştırma, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Kütahya.
- [28] Tüfekçi, T. M. (2021). Finansal Okuryazarlık Düzeyi Üzerine Bir Araştırma: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Örneği, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Rize.
- [29] [http://www.garanti.com.tr/tr/yaritim_ve_oneriler/sorular.page?faqName=kredi_karti_hesap_o_zeti_nedir_faks_e_mail_ile_alinir_mi_hsap_kesim_tarih_i_nasil_degisir#calcContent= UID1550d4d \(20.01.2023\)](http://www.garanti.com.tr/tr/yaritim_ve_oneriler/sorular.page?faqName=kredi_karti_hesap_o_zeti_nedir_faks_e_mail_ile_alinir_mi_hsap_kesim_tarih_i_nasil_degisir#calcContent= UID1550d4d (20.01.2023))
- [30] [www.spk.gov.tr/duyurugoster.aspx?aid=20121116&subid=0&ct=f \(erişim tarihi: 18.01.2023\)](http://www.spk.gov.tr/duyurugoster.aspx?aid=20121116&subid=0&ct=f (erişim tarihi: 18.01.2023))
- [31] [http://www.spk.gov.tr/displayfile.aspx?action=displayfile&pageid=78&fn=78.pdf \(26.12.2022\)](http://www.spk.gov.tr/displayfile.aspx?action=displayfile&pageid=78&fn=78.pdf (26.12.2022))

- [32] <http://www.teb.com.tr/document/finansal-okuryazarlik-ve-erisim-endeksi.pdf> (24.12.2022)
- [33] http://www.tasarrufegilimleri.com/Docs/ing_news_ekim.11-eylul-12.pdf (19.12.2022)